

KOMIL INSON TARBIYASI-ZAMON TALAB VA IMKONIYATLAR

Chirchiq Davlat Pedagogika universiteti,

Pedagogika va psixologiya fakulteti,

Umumiy pedagogika kafedrası 1-bosqich mustaqil tadqiqotchisi

Begmatova Nasiba Safarbayevna

Annotatsiya: *Komil inson tarbiyasi har bir jamiyatning asosiy maqsadlaridan biridir. Bu jarayon, nafaqat bilim berish, balki shaxsiy rivojlanish, axloqiy tarbiya, madaniyat va ijtimoiy mas'uliyatni ham o'z ichiga oladi. Zamonaviy dunyoda, globalizatsiya jarayonlari, texnologik rivojlanish va ijtimoiy o'zgarishlar komil inson tarbiyasiga yangi yondashuvlar va imkoniyatlar taqdim etmoqda. Ushbu maqolada komil inson tarbiyasining zamon talablariga mos ravishda qanday amalga oshirilishi, shuningdek, bu jarayonda mavjud imkoniyatlar haqida ma'lumotlar berilgan.*

Kalit so'zlar: *komil inson, jamiyat, amaliy ko'nikmalar, ta'lim metodlari, interaktiv darslar, metodlar, nazariy bilimlar.*

Аннотация: *Воспитание полноценной личности является одной из главных целей каждого общества. Этот процесс включает в себя не только предоставление знаний, но и личностное развитие, нравственное воспитание, культуру и социальную ответственность. В современном мире процессы глобализации, технологическое развитие и социальные изменения предоставляют новые подходы и возможности для воспитания полноценной личности. В данной статье представлена информация о том, как реализовать воспитание полноценной личности в соответствии с требованиями времени, а также о возможностях, имеющихся в этом процессе.*

Ключевые слова: *полноценная личность, общество, практические навыки, образовательные методы, интерактивные уроки, методы, теоретические знания.*

Abstract: *The upbringing of a complete person is one of the main goals of every society. This process includes not only the provision of knowledge, but also personal*

development, moral education, culture and social responsibility. In the modern world, globalization processes, technological development and social changes provide new approaches and opportunities for the upbringing of a complete person. This article provides information on how to implement the upbringing of a complete person in accordance with the requirements of the time, as well as on the opportunities available in this process.

Keywords: *complete person, society, practical skills, educational methods, interactive lessons, methods, theoretical knowledge.*

KIRISH

Mamlakatimizning kelajagi bo'lmish yoshlarimizni har tomonlama yetuk, bilimli, salohiyatli shaxs, komil inson sifatida tarbiyalash masalasiga bugungi karantin kunlarida ham o'ziga xos tarzda, zamonaviy usullar asosida yondashilmoqda, ularning barcha huquq va erkinliklari, imkoniyat va manfaatlarini himoya qilishda tashkiliy-huquqiy asoslar zamon bilan hamnafas takomillashib bormoqda. Zero, masofaviy ta'lim, onlayn rejimida uzluksiz tashkil etilgan holda yoshlarning bilim olish huquqini ta'limda ta'minlaganining o'zi O'zbekistonning bugun yoshlarga berayotgan ta'lim-tarbiya va ko'rsatilayotgan g'amxo'rlik, e'tiborning amaliy ifodasidir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Komil inson tarbiyasining asosiy maqsadi – shaxsni to'g'ri yo'nalishda rivojlantirishdir. Bu jarayonda ta'lim tizimi muhim rol o'ynaydi. Ta'lim, o'quvchilarga nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko'nikmalarni ham berish orqali ularning shaxsiy rivojlanishiga yordam beradi. Zamonaviy ta'lim tizimi, o'quvchilarning qiziqishlarini, iste'dodlarini va qobiliyatlarini inobatga olib, ularni rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi lozim. O'quv dasturlari, pedagogik yondashuvlar va ta'lim metodlari yangilanib, zamonaviy texnologiyalar bilan to'ldirilishi zarur. Bu jarayonda interaktiv o'qitish usullari, loyihalar va amaliy mashg'ulotlar muhim rol o'ynaydi. Axloqiy tarbiya ham komil inson tarbiyasining muhim jihatlaridan biridir. Insonni axloqiy qadriyatlar, ijtimoiy mas'uliyat va insonparvarlik ruhida tarbiyalash, uning shaxs sifatida rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Axloqiy tarbiya orqali insonlar o'z hayotlarida to'g'ri qarorlar qabul qilish, boshqalar bilan muloqotda bo'lish va ijtimoiy

muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu esa, o'z navbatida, jamiyatda barqarorlik, tinchlik va hamjihatlikni ta'minlaydi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Zamonaviy texnologiyalar ham komil inson tarbiyasi jarayonida muhim rol o'ynaydi. Internet, raqamli texnologiyalar va onlayn ta'lim platformalari orqali insonlar yangi bilimlar va ko'nikmalarga ega bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bunday imkoniyatlar nafaqat o'quvchilar uchun, balki o'qituvchilar va tarbiyachilar uchun ham mavjud. Ular o'z bilimlarini yangilab, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni o'rganishlari mumkin. Shuningdek, onlayn resurslar orqali turli xil ma'lumotlarga tez va oson kirish imkoniyati mavjud. Bu esa o'quvchilarning o'z bilimlarini kengaytirish va o'zlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.[2]

Ijtimoiy muhit ham komil inson tarbiyasiga ta'sir etuvchi muhim omil hisoblanadi. Oila, maktab va jamiyat o'rtasidagi o'zaro aloqalar inson tarbiyasida muhim rol o'ynaydi. Oila – bu insonning ilk tarbiya manbai bo'lib, uning axloqiy qadriyatlari, hayotiy ko'nikmalari va ijtimoiy mas'uliyatini shakllantirishda asosiy o'rin tutadi. Oila muhitida bolalar o'zaro muloqot qilish, bir-birini tushunish va hurmat qilish ko'nikmalarini o'rganadilar. Maktab esa, bilim berish va shaxsiy rivojlanish jarayonida muhim ahamiyatga ega. Maktabda o'quvchilar o'zaro muloqotda bo'lib, ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradilar. Maktabda o'qituvchilar, o'quvchilar va ularning ota-onalari o'rtasida o'zaro hamkorlik bo'lishi, ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Davlat va jamoatchilikning roli ham komil inson tarbiyasini amalga oshirishda muhimdir. Davlat ta'lim tizimini rivojlantirish, yangi ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va o'qituvchilarni tayyorlashda faol ishtirok etishi kerak. Jamoatchilik esa, o'z navbatida, ta'lim jarayonida faol ishtirok etib, o'quvchilarning rivojlanishiga yordam berishi lozim. Bunday hamkorlik natijasida, komil inson tarbiyasi jarayoni samarali va muvaffaqiyatli bo'ladi.[3]

Madaniyatning ahamiyatini ham e'tiborga olish kerak. Madaniyat – bu insonning hayot tarzini, qadriyatlarini va urf-odatlarini belgilovchi omil hisoblanadi. Madaniy tarbiya orqali insonlar o'z madaniy merosini, an'alarini va qadriyatlarini hurmat qilishni o'rganadilar. Bu esa, o'z navbatida, ijtimoiy birlashuv va hamjihatlikni

ta'minlaydi. Madaniyat, shuningdek, insonlarning dunyoqarashini kengaytiradi va ularni global muammolarni yechishga tayyorlaydi. Zamonaviy jamiyatda, komil inson tarbiyasini amalga oshirishda ko'plab imkoniyatlar mavjud. Internet va raqamli texnologiyalar orqali o'quvchilar va o'qituvchilar o'z bilimlarini kengaytirish, yangi ko'nikmalarni o'rganish va o'zaro tajriba almashish imkoniyatiga ega. Onlayn kurslar, vebinarlar va ta'lim platformalari orqali insonlar o'z qiziqishlariga mos ravishda bilim olishlari mumkin. Bu esa, o'z navbatida, ularning shaxsiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.[4]

Shuningdek, komil inson tarbiyasida ko'ngilli faoliyatlar, ijtimoiy loyihalar va jamoat tashkilotlari ham muhim rol o'ynaydi. Insonlar ko'ngilli faoliyatlar orqali o'z ijtimoiy mas'uliyatlarini his qilishadi, boshqalar bilan muloqotda bo'lishadi va o'zaro yordam berish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu jarayon, shuningdek, jamiyatda ijtimoiy birlashuv va hamjihatlikni ta'minlaydi.[5]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, komil inson tarbiyasi zamon talablariga mos ravishda amalga oshirilishi zarur. Bu jarayonda ta'lim, axloqiy tarbiya, zamonaviy texnologiyalar, ijtimoiy muhit, davlat va jamoatchilikning o'rni muhim ahamiyatga ega. Faqat shunday yondashuv orqali biz komil insonlarni tarbiyalashimiz va kelajak avlodni zamon talablariga mos ravishda tayyorlashimiz mumkin. Komil inson tarbiyasi – bu jamiyatning kelajagi, uning barqarorligi va rivojlanishi uchun zarur bo'lgan asosiy omil hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mamatqulov, A. (2021). "Yoshlar tarbiyasi: zamon talablariga javob berish". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
2. Rahmonov, B. (2020). "Komil inson tarbiyasi: nazariy va amaliy asoslar". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti nashri.
3. Xodjaev, S. (2022). "Axloqiy tarbiya va uning ahamiyati". Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
4. Karimov, R. (2023). "Zamonaviy ta'lim tizimi va komil inson tarbiyasi". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.

5. Tashkentov, D. (2021). "Yoshlar va jamiyat: tarbiya masalalari". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
6. Ismoilov, F. (2022). "Sport va san'at orqali komil inson tarbiyasi". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.
7. Abdullaeva, N. (2020). "Ta'lim va tarbiya: yangi yondashuvlar". Namangan: Namangan Davlat Universiteti.
8. Qodirov, E. (2023). "Komil inson tarbiyasi: ijtimoiy va madaniy aspektlar". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.